

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Bećskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Bećskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész ővre . . . 300 D Negyedővre . . . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta déľben		

Még mindig csak tárgyalnak a blokk ügyében.

— Beogradī tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 27.

Zagrebból jelentik: Korosec, a klerikális-párt vezére tegnap Ljubljánából visszatérőben kiszállt Zagrebban, ahol átadta a horvát köztársasági paraszt-párt vezérének a klerikális-párt végrehajtó bizottságának a blokkra vonatkozó döntését.

A Radics-párti képviselők plénuma — hír szerint — vasárnap dönt a klerikálisok blokk programjának elfogadása felett.

Meghiusult a francia-belga gazdasági egyezmény.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Brüsszel, febr. 27.

(Havas.) A kamara kilenvenöt szavazattal hatvankilenc ellenében visszautasította a francia-belga gazdasági egyezményt. A kormány ennek folytán benyújtotta lemondását.

Kommunista őrszeeskűvést lepleztek le Magyarországon.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 27.

Az egész országot behálózó kommunista mozgalmat lepleztek le a rendőrség. A kommunisták a cseh határszélről szivárogtak be Magyarországra. Több vezetőt letartóztattak.

Diktaturát vezetnek be Franciaországban.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, febr. 27.

A „Daily Herald” szerint Franciaországban komolyan tervezették a diktatura bevezetését. Diktátorként Mangin tábornokot emlegetik. Franciaországban az a meggyőződés, hogy az ipari és pénzügyi válságból a menekülés egyetlen útja — a diktatura.

Április 6-án lesznek a német választások.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Berlin, febr. 27.

A választások pontos ideje még mindig bizonytalan. Megbízható helyről szerzett értesülés szerint valószínű, hogy a választásokat április hatodikára írják ki.

Előben megszavazták az 1924—1925. ővi költségvetést.

A szkupstina szerdai őlése.

— A „Torontál” beogradī munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 28.

A nemzetgyűlés szerdai őlésén végre szavazás alá boesájították az 1924—1925-ik ővről szóló állami költségvetést, amely a folyó őv április elsejével már életbe is lép.

Napirend előtt Sztanojevity Áca szerbpárti képviselő Beograd egyik külvárosában, a Jatagan Malában letelepedett családok ügyében interpellálta meg a szociálpolitikai minisztert. A képviselő elmondotta, hogy az őtt lakó családok valamikor jobb sorsban éltek, a háború alatt elszegényedtek és kiszorultak a periferiákra, ahol most egy domb oldalán primitív kunyhókat tákolnak össze maguknak. Beograd város hamarosan rájött, hogy a szegények városi telket vettek igénybe és felszólították őket, hogy fizessenek a használat fejében ővi bért. Az interpelláló megkérte a szociálpolitikai minisztert, hogy interveniáljon a fővárosnál a fizetésre kényszerített földhöz ragadt, elhagyott családok érdekében. Pelles Dusan dr. szociálpolitikai miniszter válaszában megígérte, hogy minden tőle telhetőt megtesz a Jatogan Mala lakói ügyében és közbenjár a követelt bér elengedése végett.

Utána a költségvetési vita utolsó szónoka, Maximovity Bozsó (rad.) képviselő beszélt, a többség előadója. Beszédében megdöntötte az ellenzék állításait és különösen azon feltevéseket, hogy a pénzügyi bizottság felemelte a költségvetés egyes tételeit. Kijelentette, hogy az ellenzék azon vádjá, mintha a kor-

mány olyan kiadásokat is állított volna be a költségvetésbe, melyek nélkülözhetők, nem áll fenn. Az ellenzék szónokok közül többen azt mondták — folytatta felszólalását — hogy az állam nem költhet többet egy-egy területre, mint amennyi módjában van, vagyis amennyit a szóbanforgó ország rész adó- és más jövedelem alakjában befizet.

Hogy a szónok kimondassa, hogy a szakkörök mennyire becsülik a pénzügyminiszter ténykedését, felolvasta a beogradī Izvozna Banka d. d. igazgatójának egy levelét, a melyben a bank helyesli Sztanjanovity dr. működését. E levelet Szavesity demokrata képviselő is aláírta.

Végül felhívta a felszóláló a szkupstinát, hogy fogadja el a költségvetést.

Jovanovity Ljuba ezután szavazást rendelt el, melynek eredményeképpen előben elfogadták a budgetet. Összesen 177 képviselő adta le a voksát, ebből 116-an a költségvetés mellett, 61-en pedig ellene szavaztak. Pro állást foglalt a radikális és őszemijet-párt, a németek favolmaradtak az őléstől, a többiek pedig a törvényjavaslat ellen nyilatkoztak.

A szkupstina mai (esütörtöki) őlésén interpellációkat intéztek el. Többek között napirendre kerül Szofjanovity (dem) képviselő interpellációja a csacsaki állami kórházban alkalmazott orvosok visszaélései ügyében.

A Hitler-pőr tárgyalása.

A „Torontál” tudósítójának távirata

München, febr. 27.

A Hitler-pőr tárgyalásán zárt őlést rendeltek el, amelyen csak a birodalmi és országos hatóságok lehetnek jelen, mert a főállamügyész szerint a nyilvános tárgyalás az állam biztonságát és rendjét veszélyeztetné. A védelem tiltakozott az indítvány ellen és nyilvános tárgyalást kért. Mivel a vádlottak garantálták, hogy figyelmeztetik a bíróságot, ha kényes dolgot akarnak vallani, tizenkét őra után ismét nyilvános tárgyalást rendeltek el, amelyen Hittlert hallgatták ki elsőnek.

Hittler vallomásában kijelentette, hogy sohasem akar kancellár lenni

s nem voltak törvénybe ütköző tervei.

Utána Weber, az „Oberland” szervezet elnöke elmondotta, hogy Kabr. Lossov és Seisser tökéletesen egyetértettek Hittlerrel és Ludendorffal. November 7-én Hittler lakásán puccsisták gyűléseztek. Az őlésen Seisser is résztvett, aki nem tiltakozott a puccs ellen. Különben is Seisser kijelentette, hogy Ludendorfnak rendelkezésre áll és engedelmeskedik minden parancsának.

Saját szerepe csak annyi volt, hogy megszállja a laktanyákat, pályaudvarokat és megakadályozza a zsidók elmenekülését. A menekülni akarókat tartóztassa le és vegye el tőlük pénzüket, értéktárgyaikat és devizáikat.

A magyar nemzetgyűlésről.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, febr. 27.

A nemzetgyűlésen a kisebbségi nyelveknek közhivatalokban való használatáról szóló javaslat tárgyalásához még Szakács Andor negyvennyolcas kisgazda-képviselő szólott hozzá. Kijelentette, hogy nincs a föld kereségén egyetlen egy nemzet sem, amely oly szabadelvű állást foglalt el a nemzetiségekkel szemben, mint a magyar. A törvényt a hatvanyleadik ővi negyvennegyedik cikk huszonhetedik szakasza kiegészítésének tekinti.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter válaszolt Kiss Menyhértnek a Rónai ügyében tett minapi interpellációjára. Igazolta a katonai bíróság eljárását és kijelentette, hogy nem hajlandó vizsgálatot elrendelni ebben az ügyben. Utána Horváth Zoltán Kossuth-párti interpellált Csákyhoz, felemelve, hogy amikor Debrecenbe érkezett „Habsburg Albert urat”, mint az uralkodó királyi ház tagját a katonai és polgári hatóságok hivatalosan fogadták. Kérdezi a kormányt, hogy van-e tudomása arról, hogy a nemzeti hadseregben még ma is a régi szolgálati szabályzat van érvényben, amelynek alapján — a honvédelmi miniszter szerint — a detronizált Habsburg háznak kijár, uralkodó családot illető megkülönböztetett tiszteletadás. Tudja-e a kormány, különösen a miniszterelnök, hogy a honvédelmi miniszter legutóbb kijelentette, hogy királyi ház még ma is van, csak jogi gyakorlása szünetel s hogy mindaddig, amíg ő lesz a honvédelmi miniszter, a Habsburg-ház tagjai a szolgálati szabályzat értelmében kijáró megkülönböztetett tiszteletadásban ezután is részesülnek.

Végül azt kérdezte, hogy hajlandó-e a kormány intézkedni, hogy a hivatalos Habsburg propaganda végképp megszűnjék.

Horváth Zoltán a debreceni választást tette szóvá, ahol állítólag presszióval dolgoztak. Zsirkay János a szombathelyi textilpanamát hozza fel és erélyes vizsgálatot követel. Várnai Dániel, Kétly Anna és Pakots József a drágaságról interpelláltak. Kiss Menyhért a magyar torontálmegyei felszabadult háberus földbirtokok földreform eljárására való kisajátításáért interpellált. Nagyatádi azt válaszolta, hogy a földreform végrehajtása nem a miniszterre, hanem a földbirtokrendező bíróságra tartozik, ha azonban papasz érkezik hozzá, készséggel a földbirtokbírósághoz juttatja.

Beszélő számok.

Beeskerek anyakönyvi statisztikája tizenkét évre visszamenőleg.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 28.

A „Torontál” egyik múlt heti számában cikket közöltünk, amely a legutolsó évek születési, halálozási és házassági statisztikájával foglalkozott. A cikkben kimutattuk, hogy a háborút követő két évben fokozatosan növekedtek a házasságok, a második és harmadik évben fokozódott a születések száma, a forradalom utáni harmadik évtől pedig állandóan esőkentek az esküvők és a negyedik évtől meg már kedvezőlenebb képet mutat a születések kimutatása is.

A beeskereki anyakönyvi hivatalból most egy még érdekesebb statisztikának jutottunk a birtokába, amely a legutolsó tizenkét év adatait egyesíti magában.

A kimutatás szerint 1911-ben 243, 1912-ben 256, 1913-ban 252, 1914-ben 233, 1915-ben 168, 1916-ban 143, 1917-ben 158, 1918-ban 200, 1919-ben 338, 1920-ban 375, 1921-ben 332, 1922-ben 284 és 1923-ban 269 pár vette fel Hymen és Amor rózsaláncait. A háború első évében, 1914-ben esőkénés állott be a házasságok számában s ez a esőkénés fokozatosan tart 1918. évig. A rákövetkező 1919-es esztendőben hirtelen felszökik a házasságok száma 193 párral, az 1918-as adatot véve figyelembe, de már a másik esztendőben visszaesés tapasztalható, mely azonban még a múlt évben is magasabb számot mutat, mint a háború előtti három bekezesztendőben.

A születési statisztika szerint elve született 1911-ben 931, 1912-ben 902, 1913-ban 862, 1914-ben 833, 1915-ben 630, 1916-ban 416, 1917-ben 411, 1918-ban 413, 1919-ben 622, 1920-ban 812, 1921-ben 909, 1922-ben 904 és 1923-ban 873 gyermek. Az eredmény ugyanaz mint az esküvőknél, 1914. évig — 1913-ig nőtt a házasságok száma — körülbelül egy szinten állottak a születések, a esőkénés csak az 1915-ös évben állott be és tartott 1918-ig. A következő évben némi emelkedés tapasztalható, 1920-ban még jobban felszökik a születések száma és az emelkedési tendencia megmarad 1922-ig. A múlt év statisztikája már ismét visszaesést jelez.

A halálozások száma — a kimutatások szerint így alakul: 1911-ben 802, 1912-ben 842, 1913-ban 833, 1914-ben 929, 1915-ben 939, 1916-ban 827, 1917-ben 875, 1918-ban 1190, 1919-ben 685, 1920-ban 733, 1921-ben 705, 1922-ben 874, 1923-ban 876.

A törvénytelen gyermekek száma: 1911-ben 95, 1912-ben 89, 1913-ban 79, 1914-ben 71, 1915-ben 63, 1916-ban 53, 1917-ben 45, 1918-ban 64, 1919-ben 77, 1920-ban 87, 1921-ben 108, 1922-ben 99, 1923-ban 83.

A román királyi pár párisi utazása. Bukarestből jelentik: A román királyi pár régóta tervezett párisi útját április 11-én teszi meg. A királyi pár három napig hivatalos vendége lesz Millerand francia köztársasági elnöknek. Ferdinánd király és Mária királyné utazásának politikai színezet adnak és a beavatottak azt állítják, hogy utjuk a háromszáz millió francia hitellel kapcsolatos.

A német kancellár — Németország helyzetéről.

Megkezdtek a szükségköltségvetés vitáját.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Berlin, febr. 27.

A birodalmi gyűlésben megkezdtek a szükségköltségvetés tárgyalását. A kancellár volt az első felszólaló, aki terjedelmes beszédében vázolta Németország jelenlegi pénzügyi helyzetét.

A márka — mondotta — november közepe óta változatlan. A belső kiadásokat sikerült egyensúlyoznunk, azzal a feltétellel, hogy a Rajna- és Ruhr-vidéken visszakapjuk vámbevételünket. A munkanélküliek esőkkennek. Mindaddig mégis bizonytalan azonban a gazdasági élet, amíg az üttér: a Rajna- és Ruhr-vidék idegen katonák hatalma alatt áll.

Mégegyszeri infláció és minden márkamentési akció sikertelen volna, mert gazdasági helyzetünk összeomlana és népünk balsorsát megpecsételné. Ez nemcsak a szakértők, de a külföld egyhangú nézete is.

A jóvátételi kérdésben nem a számalomhoz, hanem a világ józan eszéhez és az egészséges emberi értelemhez apellálunk és kérjük,

hogy gátolják meg Európa összeomlását. A jóvátétel nem politikailag mérlegelendő. Más külállamok is érzik a küladósságok nyomasztó súlyát, de mégsem annyira, mert fizetési fedezetükre nem leselkedik a folyton tette kész politikai és katonai végrehajtás. Más államot nem fenyeget katonai bevonulás. Üdvözöljük a lépést, amellyel gazdasági felelőseket biztat meg az eddigi helyett, a jóvátétel megvizsgálására.

Beszédében továbbá kifejtette, hogy a kormánytól javasolt összes szükségrendelekek elfogadását kívánja, ellenkező esetben a Ház feloszlását javasolná. A kormány ezen kívánása teljesen összeegyeztethető a demokrácia alapelveivel. A márka keservesen kivívott, de még nem biztosított állandósulása ne legyen pártküzdelmek színtere. A népről való gondoskodás álljon magasabban a pártprogramnál, mert nem hatásos jelszavak körül forog most a kocka, hanem a német nép élete és halála körül.

A polgári pártok nagy tetszéssel fogadták a kancellár beszédét.

Utána Müller és Frank szociáldemokrata képviselőkkel megkezdtek a szükségköltségvetés vitáját.

Bonyodalmak az állampolgársági kérvények körül.

Elkallódtak a vasutasok folyamodványát. (?) — Tömegesen kérnek állampolgársági és illetőségi igazolványt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 28.

A trianoni békeszerződés értelmében mindazoknak, akik 1910 január elseje után jöttek az osztrák-magyar monarchia olyan területére, mely később SHS impérium alá került, záros határidőn belül optálniuk kellett. Vagyis az illetőknek kötelességüké tették, hogy kérvényileg folyamodjanak az SHS állampolgárságért, ha a kiköltözködésre adott határidőn túl is az állam területén kívánnak maradni, vagy mint köztisztviselők államszolgálatban akarnak maradni vagy lépni. Ellenkező esetben vagy a kérvényezés elmulasztásával, az érdekelte fél megtartotta eredeti honosságát és változatlanul megmaradt a magyar állampolgárok sorában.

A beeskereki vasutasok közül, akik 1910 után érkeztek Beeskerekre, annakidején a legelőbbben folyamodtak az SHS állampolgárságért s mivel továbbra is megakartak maradni állami szolgálatban, kérvényeket még idejében benyújtottak. Folyamodványukat azonban nem a közigazgatási hatóságoknak adták át továbbításra, hanem a suboticei vasutagazgatóságnak. A kérvények most, hogy hogynem, elkallódtak, legalább is nem tudnak a nyomukra jutni.

Az új tisztviselői törvény végrehajtásával a vasutasokat is az új

beosztásnak megfelelően csoportosítják. Az adatok revíziójánál nehézségek támadtak az állampolgársági igazolása körül, különösen azoknál, akik a suboticei vasutagazgatóság útján kérvényezték az állampolgárságot. A kényerüket feltű vasutasok emiatt már napok óta tömegesen kérnek állampolgársági és illetőségi igazolványt a városi hatóságoktól, előbbi kérelmükkel azonban az illetékesek kénytelenek visszautasítani a folyamodókat, mert opeiós kérelmükre még nem érkezett meg az elintézés. Ami pedig az illetőségi kérvényt illeti, azt minden egyes esetben kiadják, ha az illető tényleg Beeskereken bir illetőséggel. Az illetőséget eldöntő magyar törvény szerint bizonyítványt nyerhet az a polgár, aki legalább is négy év óta a szóbanforgó helységben lakik és ott adót fizet. Mivel a kérdéses kérvényezők állami alkalmazottak, ez utóbbi igazolásától elállottak, mert adójukat a fizetésükből amugy is levonják s így természetesen elegendő tettek ezen kötelezettségüknek. Az illetőséget nyert vasutasok amennyiben opeiós kérvényük tényleg elkallódtott volna, kénytelenek bevárni az állampolgárság elnyeréséről szóló törvény meghozatalát és annak rendelkezési alapján bizonyos ideig való ittartózkodás alapján megadják nekik az SHS állampolgárságot.

HIREK

— febr. 28.

A deliblati homokpusztán új gazdálkodást vezetnek be. Beogradból jelentik tudósítónk: A földművelésügyi minisztérium a deliblati homokpuszta racionálisabb kitermelése érdekében a vagyonkezelést három igazgatóságra bízta. Az egyik Deliblaton fog működni és 16500 hold felett rendelkezni, a második Karlsdorfon 12459 hold és a harmadik Bela Crkván 14200 hold feletti felügyelettel és igazgatással megbízva.

Lenin utóda beteg. Moszkvából jelentik: Rykov, Lenin utóda egészségügyi okokból hosszabb szabadságra megy. Orvosai tanácsára tartózkodik a politikától. Helyette Kalinin intézi a resortjába tartozó ügyeket.

Megkezdtek a wieni szadista-pör tárgyalását. Wienből jelentik: Wienben ma kezdtek meg a szadista-pör tárgyalását Szedinec Ida istriai báróné a fővádlott, vele Wien beteges hajlamu ismert alakjai ülnek a vádlottak padján. A báróné elegáns, szép asszony, energikus arckifejezéssel. Hímzett reformruhába öltözve, selyemharisnyában és lackcipőben jelent meg a tárgyalóteremben. Mellette a harminchárom éves rendkívül eszes Degrassi Eugenia ül drága szilkskin bundában, majd Bachotes Ernő egyetemi magántanár, Klumetzki Lipót, báró Romberg a Burgszínház volt tagja és még többen. A törvényszék a tárgyalás egész tartamára kizárta a nyilvánosságot.

Kisiklott egy tehervonat Lazarevonál. Tegnap reggel hat óra tájban a szomszédos Lazarevo vasútállomáson az egyik tehervonat tolatás közben kisiklott. A mozdonyt csak néhány órai megfeszített munkával tudták vissza-menni a sínekbe. A kisiklás folytán néhány óráig tartó forgalmi zavar keletkezett. Többek között három órát vesztett a Vrsacról jövő és Beeskerek felé tartó személyvonat, mely reggeli hét óra öt perc helyett csak a késő délelőtti órákban érkezett be a Bégapart állomásra.

A szabad liceum vasárnapi előadója dr. Dumity Ljubomir, aki „Alvás és hipnózis” címen tartja felolvasását. Az előadás főbb pontjai: Elalvás tünetei. Raport jelenségek. Öntudatszűkülés. Felébredés. Mesterséges uton előidézett alvás. Alvás és hipnózis közti különbségek. Hallucinációk. Hipnózis utáni jelenségek. Szuggerralás. Pszichoorganikus kölcsönhatás. Pszichikus jelenségek — gondolkodásra és emlékezésre való hatás. Tudatalatti képzetek, ösztönök. Posthipnotikus jelenségek. Hipnózis érdeme a modern pszichológia létesítésére. Hipnózis és pszichoanalízis. Bemutatások hipnotizált egyéneknek. Az előadás dél után 4 órakor kezdődik és a Kasznótársulat éttermében lesz megtartva. Boléppódiój nincs.

Tűz. Tegnap este hat óra tájban a Szvetozara Markovity (Martinuzzi) utca 2-es számú házban kéménytűz keletkezett, amelyet a kivonult tűzoltóság rövidesen eloltott.

Ma, esütörtökön parafitt délután a Kovács-cukrászdában. 5-7-ig zenés.

Szabadlicemui előadást tart csütörtökön, febr. 28-án este 6 órakor a vármegyeháza dísztermében dr. Marko Maletina tanár, a Srpska Matica titkára Novisadról. Az előadás témája: „A Vajdaság kulturális lehetőségei”.

A Kaszinótársulat által március 1-én, szombaton rendezendő kartonbálra a meghívókat széjjelküldték. A rendezőség minden törekvése edairányul, hogy a közönség minden tekintetben jól érezze magát s kedvesen, jólesően gondoljon vissza az estélyre. **Jegyek a bálra már csütörtöktől kezdve kaphatók a Kaszinó olvasótermében délután 4-7-ig és szombaton este a pénztárnál.** A bál kezdete este 9 órakor.

Ma, csütörtökön parfait délután a Kovács-cukrászdában. 5-7-ig zene.

Tánciskolai jelmezes álarcosbál. Folyó évi márc. hó 2-ikán, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel jelmezes álarcosbált rendez a délutáni táncanfolyam növendékei részére Mrksity K. táncotnár. Vendégek fogadottnak. Bővebbet naponként a Koronaszálló tánctermében d. u. 5-10.

Klasszikus zeneestély a Vojvodina-kávéházban. Folyó hó 28-án, csütörtök este egynegyed kilenc órai kezdettel klasszikus zeneestély lesz a Vojvodina-kávéházban a következő műsorral: 1. Wagner: Rienzi Ouverture. 2. Rubinstein: Valse Caprice. 3. Zajz: Duett und Finale aus der oper Zrijnsky. 4. Smetana: Verkauft Braut. Fantasia. 5. Verdi: Rigoletto. Fantasia. 6. Fr. Schubert: H-moll, Symphonie. 7. a) Stojanovic Srpska Rapsodie. b) Hatze: Kadmlidia umreti. Violin Solo. 8. Puccini: La Bohème. Fantasia. 9. Eberle: Wagneriana. Fantasia. 10. Blauo: Die Spieluhr.

TÖZSDE

Február 26.

Beograd. (Zárlat.) London 34270, Páris 336, Milano 344, Newyork 7950, Genf 1378-50, Prága 230-75, Wien 0112, Budapest 0185, Amsterdam 975, Bruxelles 300.

Zürich. (Zárlat.) Budapest 00140, Berlin 000.000.000.0127-50, Newyork 578, Milano 2492-50, Prága 1675, Wien 00081, Szófia 435, Bukarest 305, Beograd 730, London 2481, Páris 2430.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 840-865, Bukarest 355-365, London 386550-294000, Milano 2880-2960, Newyork 66750-68500, Páris 2805-2880, Prága 1935-1985, Takarékkorona 100.

Az értékpapírpia.

(Árak 1000 koronákban - Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(145)	148
Magyar Ált. Hitel	(930)	910
Pesti Magy. Keresk.	(2100)	2100
Lezárt. és Pénzv.	(144)	140
Pesti Hazai	(6100)	6050
Salgótarjáni	(930)	935
Bimamurányi	(302)	196
Égisz	(90)	87
Dél cukor	(785)	810
Horvát cukor	(1340)	1250

Keresek egy 340

butorozott szobát

esetleg külön bejárattal és teljes ellátással.

Cím a kiadóhivatalban.

Egybánsági pártvezér nyilatkozik a Protity-párt megszűnéséről.

Még Protity életében szó volt a hivatalos párttal való egybeolvadásról. — Abstínens politika — vagy felosztás. — A megszűnés nem jelenti a Protity-programm halálát.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 28.

A „Torontál” legutóbbi számában novisadi jelentés alapján megírtuk, hogy a Protity-párt vezetési tárgyalásokat kezdték a hivatalos radikális-párt vezetőférfiaival abban az irányban, hogy felhagyjanak a disszidens magatartásukkal és újra belépjenek a radikális táborba. A tárgyalások — mint a tudósítás jelezte — még nem jártak eredményre, mert Protityék bizonyos feltételekhez kötötték belépésüket.

A Bánságban közvetlenül a választások előtt szintén fellépett a Protity-párt és a választásokon saját listájával szerepelt, nem tartottuk tehát érdektelenné felkeresni a párt egyik vezetőtagját és megkérdezni tőle, hogy vajjon a bánsági Protity-szervezetek tagjai esatlakoznak-e a novisadiak mozgalmához és hajlandók-e belépni a hivatalos radikális-pártba.

A fúziós tárgyalásokról vagy helyesebben a Protity-párt tagjának a radikális-pártba való visszalépéséről — mondotta az informátorunk — már értesültem. A dolog nem új keletű és annak előbb-utóbb be kellett következnie. Még Protity életében, amikor Rohieson tartózkodott, jó magam is azt tanácsoltam, hogy lépünk vissza a táborba, a melyből kiváltunk. Időközben és azután azonban olyan események játszódtak közbe, amelyek annyira elkeserítették a pártvezért, hogy ettől a tervtől, amelytől talán nem is idegenkedett, természetesen elállott.

Még halálos ágyán is — délután három órakor állott be a halál és délelőtt tizenegy órakor beszéltem vele — javasoltam a radikális-párttal való egybeolvadást. Protity azonban még ekkor is hajthatatlan maradt.

A népszerű pártvezér halálával a

tábor vezető nélkül maradt. A beogradiak — három héttel ezelőtt még legalább — azon az állásponton voltak, hogy a párt megmaradjon és egyelőre abstínens politikát folytasson. A novisadiak az újabb hírlapi közlemények szerint másképpen vélekednek és visszalépnek a radikális-pártba. Ami a bánságiakat illeti, mindenkinek, aki tanácsért hozzám fordult, azt javasoltam, hogy lépjen be a Pasity-pártjába. Sokan megfogadták a javaslatomat és újra kérték a felvételüket.

Az ideális program, amely a hervátokkal való kibékülést, a nemzetiségek kielégítését és a széleskörű kerületi és községi autonómiát tűzte ki főfeladatul, megmarad mindegyik Protity-párti lelkületében s ha a jövőben nem is lesz alkalom egy külön párt által harcolni az eszmék megvalósítása érdekében, küzdelem fognak a hivatalos radikális-párt keretein belül.

A Protity-pártnak a választásokon szenvedett veresége nem a program veresége volt. Nagyon sokan a hivatalos radikális-párt részéről is megvannak róla győződve, hogy ez a program a helyesebb és a célszerűbb, de a párt-szeretet és fegyelem sokkal nagyobb volt náluk s nem akarták a pártot gyengíteni, főleg pedig két táborra osztani. Ma kétszeresen vétek volna a Protity-párt keretén belül felvenni a harcot a radikális párttal, amikor az ellenzék gyűrüje, amugy is körülfontja s ezért helyesebb a visszavonulás vagy a hivatalos pártba való beolvadás.

A vereség második főoka, hogy a fiatal párt a választások előtt két frakcióra oszlott s nemcsak hogy megosztotta az erőket, hanem a választók szemében rontott a párt komolyságán.

Közgazdaság

A Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet közgyűlése.

A Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet február hó 26-án d. e. 11 órakor tartotta meg évi rendes közgyűlését Marton Andor elnökgazgató elnöklete alatt.

A közgyűlésen felolvastattott az igazgatóság terjedelmes jelentése, mely beszámolt az intézet 1923-ik évi üzletmenetének minden részletéről, ismertette a nehézségeket, melyekkel az intézetnek megküzdnie kellett, de kidomborította a sikereket is, melyek a céltudatos munkálatoknak következtében állottak elő.

A Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet az 1923. évben is vezette s irányította a kölcsélkébe tartozó mintegy 200 községi hitelszövetkezetet, melyeknek tevékenységét nagymértékben megbénította, hogy a volt országos központi a

leszámolást ezideig megejteni nem lehetett, továbbá a különböző rendeletek sokasága, melyeknek a községi hitelszövetkezetek csak a Központi hitelszövetkezet támogatása folytán tudtak megfelelni.

A közgyűlés végén Brankován Gyóka köszönetet szavazott az igazgatóságnak, hogy a Torontálmegyei Központi Hitelszövetkezet nem bocsájtkozott konjunkturális üzletekbe, hanem a kisebb existenciáknak a támogatója volt egész tevékenységében.

• **Atulásokat és csekkilrásokat** — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár**, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutasbiztosításokat legjutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 16 Vezérigazgató 52.

• **Vas- és fémöntvényeket** Krausz-nál, Veliki Beeskerek. — Telefon-szám 320.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik boldogult, felejtethetlen jó férjem

Poppovits Petzy Konstantin

elhalálása alkalmából úgy személyes megjelenésükkel, valamint írásbeli részvétnyilvánításukkal nagy és mély fájdalomamat enyhíteni igyekeztek, ezuton mondok meleg köszönetet. Külön köszönetet mondok Sipos Mihály főtisztelendő urnak abbéli szives fáradozásáért, mellyel férfikarának magas, művészi nivóju gyászadalival a templomi beszterelés szertartását oly igazán meghatóvá tette.

Vel. Beeskerek, 1924 febr. 27.

Özv. Poppovits Petzy Konstantiné.

Polgármesteri Hivatal Veliki Beeskerek.

3096/924. szám.

VI.

Hirdetmény.

A polgármesteri hivatal tudomására hozza az érdekelteknek, hogy milyen eljárást kell követniök azon esetben, ha netán a volt osztrák-magyar monarchia háborúelötti államkötvényeit elvesztették volna. Az erre vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet 1924 március hó 31-ig naponta d. e. 10-től 12-ig a városi árvaszéki tanácsosnál betekinthező.

Veliki Beeskerek, 1924 február 22.

Aleksity, polgármester.

Községi előljároság Padej.

443/924. szám.

Hirdetmény.

Padej község képviselőtestületének határozata alapján 1924-ik évi március hó 6-ikán délelőtt 11 órakor a községházánál nyilvános szóbeli árverés útján, 4 darab tenyésztésre alkalmatlan, de különben jó állapotban lévő bika fog eladatni.

Padej, 1924. évi február hó 24-én.

Padej község előljárosága.

Polgármesteri Hivatal Veliki Beeskerek.

2748/924. szám.

Felhívás.

Felhivatnak az adófizetők, hogy hátralékos adójukat 8 nap alatt fizessék be a városi adóhivatalnál, mert ellenesetben a mulasztók ellen a legszigorubb végrehajtás fog vezettetni.

Veliki Beeskerek, 1924. évi február hó 21-én

Aleksity, polgármester.

Car Dušanova (Varaljai) u. 62. sz. alatt levő

üzlethelyiség

igen jutányos áron azonnal bérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Weiner Mihály, Takovska (Gara) utca 63. sz. (a déli órákban) 327

Elsőrendű beremendí 181 és szlovén darabos

meszet

beocsini portland-cementet, száraz, velázott bükkfaszenet jutányosan szállít

Réval Adolf Subotica. Telefon 551.

Polgármesteri hivatal Veliki Becskerek.

2523/924. szám.

IV.

Versenytárgyalási hirdetés.

1. Öt rendőrségi tisztviselő;
2. Negyvennyolc rendőr;
3. Huszonegy hivataloszolga, kézbesítő és pénzbeszedő részére szükséges nyári és téli öltözet és pedig: sapka, süveg, bluz, pantalló és cipő beszerzése céljából az árlejtés kiíratik.

Felhívtnak a vállalkozók, hogy ajánlataikat a feltételek 1 példányának csatolásával (amelyet a városi számvevősnél szerezhetnek be) ez évi március hó 15-én d. e. 10 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtsák be.

Veliki Becskerek, 1924. évi február hó 20-án.

Aleksity, polgármester.

Nagyobb mennyiségű új 355

ablakszárny és
ablakkeret eladó.

Cim: Léva né üzletében és a kiadóhivatalban.

Egy használt, de jó állapotban levő

kerékpár

(bicikli) eladó.

Cim: Léva né üzletében és a kiadóhivatalban. 354

A kiadóhivatal telefonja — 21.

A szerkesztőség telefonja 281.

Lakás átadó!

Irodának vagy műhelynek is alkalmas 1 nagy szobából és konyhából álló udvari lakás, forgalmas utcában, bizonyos feltételek mellett május elsejére átadó. Csakis teljes című vászokat „Lakás átadó” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 351

Fűszer- és rövidárkereskedésnek megfelelő állvány, pult, mérleg stb. 341

azonnal eladó.

Boriszlav Jovanovity, Perlez.

Halló! Halló!

Hol lehet jó házikosztot abonálni?
A „Zenélőházhoz” címzett vendéglőben Korona utca 40. sz. a — Jó ételekről és italokról gondoskodik, tisztelettel 337 Dopler Ferenc vendégfog.

Lukinoseon (Lukácsfalva)

egy ház fűszerüzlettel
és nagyvendéglővel
azonnal eladó.

Bővebbet nyitott Mohaupt József tulajdonosnál 268

KARBID

ismét érkezett és minden mennyiségben kapható kis és nagy hordókban

Oz. Gullmann Jakabné és Fialnái
Veliki Becskerek 348 Telefon 96.

Uj hangszerkészítő!

Szevetozara Markovitya u. l. Betegsegélyzővel szemben

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy hangszerkészítő műtermemet megnyitottam. Készítek mindennemű vonós hangszert, pengetős hangszert, továbbá javítok zongorát, harmóniumot, cimbalmot stb. A legnehezebb javításokat művészi kivitelben lelkiismeretesen a legjutányosabb árban eszközölöm. Hegedűket becsülök. A n. é. közönség szíves partifogását kéri.

Tóth András

hangszerkészítő, Lenhardt A. évekig volt szakmunkása.

Superfosfát műtrágyát

megbízhatóan elsőrendű minőségben szállít

342

„ZORKA“

Első Jugoszláv Vegyipar R.-T. SUBOTICA.

Nagy termést csak Superfosfát használatával lehet elérni.

218

Ingyenes és fizető utazás

Délamerikába

Hamburg Délamerikai Hajótársulattal

Veliki Becskerek, Aleksandrova (Fő) utca 27. — A kivándorló csoportok a következő napokon indulnak: március 1, 2., 5, 6, 7, 20. és 21-én.

Meghívó.

A Cukorgyár R.-T. Veliki Becskerek

f. é. március hó 16-án délelőtt 10 órakor

XII. rendes közgyűlését

tartja meg a cukorgyár irodahelyiségében, a következő tárgysorozattal:

339

1. Jegyzőkönyvvezető és két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítése és a szavazatok megszámlálása végett.
2. Az igazgatóság jelentése az 1922/23. üzletévről.
3. Az 1922/23. üzletévi mérleg és zárszámadások előterjesztése és határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.
4. A felügyelő bizottság jelentése az 1922/23. üzletévről.
5. Határozathozatal az igazgatóság, valamint a felügyelő-bizottság működése, a zárszámadások, valamint az indítványozott nyereségfelosztás jóváhagyása és az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság részére megadandó felmentvény tárgyában.
6. Az igazgatóság indítványa a vállalat alaptőkéjének felemelése tárgyában.
7. Indítvány az alapszabályok megváltoztatása tárgyában.

Részvényesek, akik a jelen közgyűlésen résztvenni óhajtának, kötelesek az alapszabályok 16. §-a értelmében legkésőbb 5 nappal a közgyűlés megtartása előtt, vagyis f. é. március hó 11-ig bezárólag, részvényeiket

a cukorgyár pénztáránál Veliki Becskereken, avagy a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál Budapest, V., Dorottya-utca 6, avagy a Lombard, Odier & Cie. bankháznál Genf, vagy a Neville, Foster & Cie. cégnél London és Páris, vagy a Zentraleuropäische Länderbanknál Bécs, vagy a Bank für Handel und Industrie, ehemals Länderbanknál Prag, letétbe helyezni. 10 részvény egy szavazatra jogosít.

Veliki Becskerek, 1924 február 23.

A Cukorgyár R.-T. Igazgatósága, Veliki Becskerek.